

Pædagogisk årsberetning Fænøsund Friskole 2013.

Samarbejde og dialog

Skoleåret 2013 blev, som beskrevet i sidste års beretning, et år der på mange måder varslede nye tider.

Der var lock out i april måned, hvor eleverne oplevede, at de ikke kunne komme i skole, flere elever oplevede sågar at savne skolen, og lærerne savnede at kunne passe deres arbejde, og følte sig miskrediteret på deres professionalisme.

At de frie skoler blev part i en konflikt mellem Danmarks lærerforening, som repræsenterede folkeskolelærerne og kommunernes landsforening, var og er i mine øjne særdeles u hensigtsmæssigt. De frie skoler har selvfølgelig været underlagt den samme tjenestetidsaftale, som landets øvrige lærere, men tolkningen, har aldrig været rigid og bremsende for skolelederens mulighed for at udøve ledelse. I de frie skoler er ledelse baseret på dialog og samarbejde med personalet om skolens kerneopgave – at drive skole!

Det bør være samarbejdet og dialogen der er fundamentet for at drive skole – uanset hvilken kasket, man er udstyret med!

På Fænøsund Friskole er vi så heldig stillet, at dette er grundindstillingen hos os alle.

Nye tider, nye udfordringer!

Med lock outen kom der en ny tjenestetidsaftale og i kølvandet på denne, kom der en ny Folkeskolereform.

De frie skoler er ikke forpligtet på reformen, men da vi skal stå mål med folkeskolen, er det naturligt, at vi skeler til reformens indhold. Er der elementer, der giver mening i vores verden? Er der områder, hvor vi allerede er på forkant med reformen? Skal vi igangsætte nye tiltag for fortsat at kunne stå mål med folkeskolen? Det er spørgsmål, som vi selvfølgelig skal stille os selv og hinanden.

En ny tjenestetidsaftale, en folkeskolereform vi skal lade os forstyrre af...en ny skoleleder på Fænøsund Friskole. Det var ikke underligt hvis elever, forældre og personale var spændte på det nye skoleår, som tog sin begyndelse en fantastisk sommer dag d. 10. august.

For mig var d. 10 august en helt særlig dag. Det var dagen, hvor jeg som skolens nye leder fik mulighed for at hilse på alle store som små, børn som voksne. Jeg fik trykket rigtig mange hænder, fik mange søde ord med på vejen og oplevede den helt særlige fine måde, Fænøsund Friskole afholder den første skoledag i et nyt skoleår. Jeg har oplevet mange 1. skoledag i mit skoleliv, men aldrig en dag som denne, hvor glæden,

engagementet, humoren og begejstringen over at være en del af det store fællesskab så tydeligt kom til udtryk.

Mit først år

At aflægge årsberetning er altid en spændende udfordring. Det giver mulighed for at kigge tilbage på året der er gået, hvad er der rent faktisk sket på skolen, hvilke tiltag er iværksat, hvordan er disse blevet implementeret i vores daglig dag, hvilke udfordringer er vi stødt på, hvad har givet os energi, hvad er vi rigtig gode til, hvad kan vi med fordel øve os i at blive bedre til.

Da jeg startede på Fænøsund Friskole, havde jeg et mål om, hurtigst muligt at få lært personalet at kende. Derfor inviterede jeg alle på en gåtur rundt i vores smukke nærområde. Jeg spurgte ind til, hvorfor den enkelte var på Fænøsund Friskole, hvad var deres historie, hvad brændte de for, hvilke forventninger havde de til fremtiden og til mig. Det var meget givende for mig, jeg oplevede en stor åbenhed og ærlighed fra personalets side.

Et andet vigtig mål var, at eleverne skulle vide hvem jeg var. De skulle hurtigst muligt blive trygge ved mig. Derfor var det en kærligkommen, men også spændende udfordring, at skulle have fortælling med 168 elever hver mandag. Jeg har brugt dette rum til, at eleverne kunne lære mig at kende, og jeg oplever at dette er lykkedes.

Udover fortællingen underviser jeg i dansk og er klasselærer i 5.klasse. Det prioriterer jeg højt og jeg glæder mig altid til at komme ind til "min" klasse.

På Fænøsund Friskole sker der mange ting i løbet af et skoleår. Det vidner skolens kalender om. De ting der sker på skolen skal planlægges, der skal sættes mål for vores handlinger, der skal aftales hvem der gør hvad. Dette foregår dels på teammøder og dels på lærermøder. Jeg blev glædeligt overrasket over at opleve skolens mødekultur. Møderne på Fænøsund Friskole er veltilrettelagte, effektive og givende.

Pædagogisk og faglig udvikling – samarbejde!

Kalenderen og ikke mindst dagligdagen vidner om, at lærerne bringer sig selv i spil og lægger kræfter i at levere en undervisning, der indholdsmæssigt spænder bredt, der læringsmæssigt favner vidt, som appelerer til elevernes nysgerrighed, og som giver eleverne lyst til at lære. Eleverne oplives for der igennem at blive oplyst. Det er så afgjort lærernes fortjeneste. Den faglige og pædagogiske overligger på Fænøsund Friskole er placeret højt.

I løbet af året brydes skemaet op for at give plads til at arbejde i andre fællesskaber end det traditionelle klassefællesskab. Det sker i forbindelse med vores forestillingsuger, emneuger, teamskemadage, traditionsdage som motionsdag, juleklip, Luidag, juleafslutningen med sang på plejehjemmet og andre dage, hvor vi her på Fænøsund Friskole har tradition for at være sammen i det store fællesskab. Disse dage og uger er ganske særlige for os. De tydeliggør, hvor vigtige vi hver især er i vores fællesskab. Viser hvor omsorgsfulde de store er overfor de små og viser med al tydelighed, at de små ser op til de store og nyder omsorgen og opmærksomheden, som de store giver. At arbejde på tværs af klasser og årgange er med til at skabe fællesskabet omkring vores skole, skaber tillid og tryghed på tværs af grupper og på tværs af alder, og lærer vore børn at tage ansvar for hinanden og for at tingene fungerer i fællesskabet.

Eleverne lærer at samarbejde på kryds og tværs. Det samme gør personalet. Den samarbejdsstruktur, som vi lægger ud for eleverne, er den samme struktur, vi anvender, når vi planlægger og tilrettelægger læringsaktiviteter.

Vi samarbejder på klasseniveau – få lærere sammen. I vore teams, hvor flere lærere samarbejder om flere klasser og i vores fritter team, hvor pædagogerne samarbejder om at tilrettelægge børnenes frie tid, og endelig samarbejder vi i det store fællesskab, hvor alle er samlet.

I 2013 har vi særligt haft fokus på at planlægge den fælles lejrskole. Vi har defineret målene og udfra dem har vi arbejdet med at planlægge lejrskolen som afholdes i uge 21. Det er en stor opgave, som ikke kommer af sig selv. Mange praktiske ting skal aftales, logistikken omkring transporten skal hænge ordentlig sammen, undervisningen skal planlægges, der skal laves madplaner og indkøbslister osv osv. Planlægningen er foregået og foregår i skrivende stund dels i det store arbejdsfællesskab og dels i mindre arbejdsgrupper.

Pædagogisk fokusområde

Skolens pædagogiske fokusområde har i år været kreativitet. Årets første pædagogiske dag, blev vi introduceret til, hvordan vi kunne bringe en kreativ arbejds metode i spil i forbindelse med bla. planlægning af skolens lejrskole. Det har betydet, at vi har øvet os i at slippe tanken fri, lade nye ideer opstå, gribe ideerne, kigge på dem, lade os inspirere af dem og bringe dem i spil i forhold til den konkrete planlægning af eksempelvis lejrskolen. Det har været en inspirerende proces, som vi bestemt ikke er færdige med, og som også inspirerer os i vores tilrettelæggelse af undervisningen.

Jeg er overbevist om, at vores fælles lejrskole bliver en fantastisk oplevelse for alle deltagere – børn som voksne!

På Fænøsund Friskole er samarbejdet primært koncentreret omkring vores teaminddeling. Det betyder, at lærerne og pædagogerne i de forskellige team får stor erfaring i at planlægge og udføre undervisning af og aktiviteter for en given elevgruppe. Det oplever jeg som en styrke. Men det giver os selvfølgelig også nogle udfordringer, feks. må vi spørge os selv om vi kan gøre elevernes overgang fra et team til et andet team bedre. Hvordan sikre vi, at den viden lærerne i lilleteamet har om eleverne i 3.kl, bliver videregivet, og følger med eleven op i mellemteamet. Det være sig viden omkring den enkelte elevs stærke sider i forhold til det faglige og det sociale, viden om hvilke områder eleven har behov for hjælp til at få styrket osv.

Vores skole er heldigvis ikke større end, at vi taler sammen alle sammen. Det betyder, at vi er gode til overleveringer mellem de enkelte teams. Men jeg tror, vi kan blive endnu bedre.

At samarbejde tager tid og skal give mening for den enkelte. Det gode samarbejde er karakteriseret ved, at vi anerkender, at vi er forskellige, at vi evner bevidst at bruge hinandens forskelligheder, og at vi tør bringe os selv i spil til gavn for hinanden. Det oplever jeg, at vi kan, og at vi tør på Fænøsund Friskole. Vi er bestemt ikke ens, og ja vi kan da udfordre hinanden og være uenige, og heldigvis for det. Hvis ikke vi af og til var uenige og tog nogle gode diskussioner, så ville jeg være bekymret om vi var mentalt og åndeligt i live. I min optik udspringer nye tanker, nye veje at gå ofte af den gode diskusion, den gode dialog. Dialogen lever i bedste velgående på vores skole. Tak for det.

I år har vi haft særlig fokus på vores gårdvagsordning. Vi er flere gårdvagter, og vi er forpligtede på at være de gode rollemodeller, og sætte aktiviteter og lege i gang med eleverne. Det er tydeligt, at eleverne nyder, når vi voksne bringer os selv i spil...også på legepladsen.

Beslutninger

Det hænder, at omstændigheder gør, at der skal træffes hurtige beslutninger. Beslutninger, hvor det ville have været fremmede for feks. den efterfølgende proces, at der havde været tid til at gå i dialog omkring en given beslutning. Det kan ikke altid lade sig gøre, og så må man tage diskussionen – spørgsmålene – dialogen efterfølgende.

En sådanne beslutning var skolens IT-satsning. Beslutningen om at indføre interaktivtavler i alle klasser, blev taget helt overordnet – i bestyrelsen. Som skoleleder og pædagogisk ansvarlig var jeg selvfølgelig involveret i beslutningsprocessen, det samme var to af skolens medarbejdere, som udarbejdede et pædagogisk og økonomisk oplæg omkring implementeringen af interaktivtavler. Jeg er rigtig glad for at bestyrelsen traf en beslutning om at opdatere Fænøsund Friskole på dette område. Også her skal vi jo stå mål med folkeskolen og det havde vi ikke udstyret til tidligere. Fremadrettet betyder vore nye muligheder, at vi skal arbejde med at få beskrevet, hvorledes vi vil arbejde med it i undervisningen. Vi påtænker at udarbejde en It.læseplan, som skal gælde fra 0.klasse til 9.klasse.

Personalet har været på kursus i brugen af de interaktivtavler. Et kursus gør i sig selv ingen til eksperter – hvilket vi bestemt heller ikke skal være – men målet må være, at vi alle bliver i stand til at anvende de interaktive tavler og de muligheder, der ligger i den digitale verden, til at opkvalificere vores undervisning og elevernes læring.

Elevernes læring – elevernes trivsel

På Fænøsund Friskole vægter vi elevernes læring højt. Vi definerer læring bredt. Men som Grundtvig – koldsk Friskole, er vores grundsten ud i læring – begrebet læring for livet – i den betydning, at eleverne skal blive inspireret til at lære, blive oplivet, så de får lyst til at blive oplyst. Det være sig fagfagligt, men så sandelig også på det mellemmenneskelige plan. Vores elever skal lærer, at forstå sig selv som en del af et hele. En del af vores fællesskab på Fænøsund Friskole – det lille fællesskab, og en del af det lidt større fællesskab, som er kulturelt og historisk betinget, og hvorfra vores verden går, når vi drager ud i det store fællesskab – som ligge ruden for vores lands grænser.

Det nære er ofte det svære, for det er her, vi færdes, og her vi gør os vore erfaringer. Sådan er det også hos os. Og hvor mennesker færdes opstår der gode relationer og mindre gode relationer. Heldigvis har vores elever overvejende gode og positive relationer til hinanden. Men det hænder, at vi må hjælpe eleverne med at tale pænt til hinanden, opføre sig ordentligt overfor hinanden og behandle hinandens ting ordentligt. Og i langt de fleste tilfælde kan en god og anerkendende samtale få eleverne til at forstå, at deres opførsel ikke føre noget godt med sig, - tværtimod.

Når jeg kommer ned i Halvmånen efter kl. 14.00, ser jeg dagligt en flok af de store elever, hygge sig omkring bordtennisbordet. Det er dejligt, at eleverne fra 4. til 9.klasse er så glade for deres skole, at de har lyst til at blive efter skoletid.

Frihjulet

Det giver dog ind imellem lidt udfordringer for vores fritterpersonale. I øjeblikket, hvor vi har førskolen, har vi næsten 80 børn i fritteren, det er rigtig mange, og jeg tager hatten af for vores personalet i fritteren, de løber stærkt – men aldrig stærkere end, at de har tid til at se det enkelte barn, tid til en samtale med forældre, tid til at sætte aktiviteter i gang og tid til lige at give en hjælpende hånd, hvis jeg eller en anden beder om det. Det kan hænde, at de ældste elever bliver bedt om at forlade skolen efter skoletid. Når det sker, så er det fordi fritterpersonalet har vurderet, at der ikke er fysisk plads til, at de store elever kan være på skolen efter skoletid. I skal, som forældre vide, at vi ikke holder øje med jeres store børn og at vi i princippet ikke har ansvaret for dem efter skoletiden.

Personalet på Fænøsund Friskole skal udarbejde årsplaner, hvor i de beskriver, hvilke mål de sætter for elevernes læring og udvikling såvel fagligt som socialt. Dette gør sig også gældende for fritterteamet. Deres årsplan beskriver, hvorledes de vil arbejde med børnenes udvikling, hvorledes de vil sikre sig, at de ser det enkelte barn i dagligdagen, og beskriver hvilke aktiviteter, de vil have fokus på i løbet af året.

I år har fritteren særligt haft fokus på aktiviteter, der fremmer og understøtter børnenes lyst til at bevæge sig. Det betyder, at alle børn skal ud og lege i et bestemt tidsrum hver dag.

Skolens ånd

Når jeg viser nye forældre og elever rundt på skolen, får jeg ofte at vide, at der er en god stemning på skolen. Det glæder jeg mig over. Jeg bliver også stolt over, at det, som har værdi for os, kan ses, mærkes og opleves, når man kommer ind i vores hus. Den grundstemning vi har hos os – er ikke kommet af sig selv – den er i huset, fordi vi alle vil det samme – fordi vi har et tydeligt fælles ståsted i vores grundværdier: Kreativitet, refleksion, ansvarlighed, fællesskab og tillid.

Skolens økonomi – udvikling i fremtiden

Fænøsund Friskole har en sund økonomi. Det er betryggende at vide. Bestyrelsens opgave er at tilrettelægge driften af skolen, min opgave er, at sikre at driftsbudgettet ikke overskrides.

Bestyrelsen har besluttet, at der kommende skoleår indføres engelsk i 1. og 2. klasse og tysk i 5.klasse, og at der sættes fokus på idrætsundervisningen. Det betyder, at eleverne i de nævnte klasser får flere ugentlige lektioner i det kommende skoleår. Hvordan kan vi – uden at gå på kompromis med kvaliteten og vore kerneværdier – løfte opgaven indenfor vores nuværende økonomiske ramme. Dette spørgsmål stillede jeg personalet, og på Fænøsund Friskole er personalet heldigvis sådan indstillet, at de hver og en ønsker at bidrage positivt og kreativt til de udfordringer, de bliver stillet overfor. Ledelsen fik flere gode ideer til, hvordan vi kunne løse udfordringen. Det vil I høre mere om i løbet af foråret, og I kan være sikre på at vi ikke går på kompromis med kvaliteten.

Ansvarlighed, inklusion og specialundervisning

Der har været skrevet en del i medierne om, at de frie skoler ikke tager socialt ansvar og tager deres del af elever, der skal inkluderes, eller som har behov for specialundervisning. Det oplever jeg, som det rene

vrøvl. Selvfølgelig skal vi rumme alle, vi skal bare ikke rumme alt. Det mener jeg, fordi jeg ofte har oplevet, at skoler, der skulle rumme alt, ikke har været dygtige nok, kvalificerede nok, havde ressourcer nok, til at gøre en positiv forskel for de elever, der virkelig havde udfordringer, der krævede noget særligt, for at kunne rummes. Så bliver det - i mine øjne – synd for de elever, der absolut skal rummes, fordi vi skal rumme alt!

Økonomisk er det en udfordring for de frie skoler at tilbyde specialundervisning. Vi får maksimalt dækket 40% af vores udgifter til specialundervisning, og det vel og mærke kun til elever, der har behov for mere end 12 specialundervisningstimer om ugen.

Elever, der har behov for specialundervisning i mindre omfang eller i et kursusforløb, får vi et inklusionsbeløb til, som dækker ca. 15 specialundervisningslektioner pr. uge. Det betyder, at vi fremover – i langt højere grad end i dag, vil være nødsaget til at give specialundervisning på hold eller som kortere kursusforløb for flere elever ad gangen. Vi arbejder i øjeblikket med, hvordan vi på bedst muligvis, kan organisere vores specialundervisning, så undervisningen på bedst muligvis kommer til at gavne og hjælpe, de elever der har behov.

Fremtiden

Hvad fremtiden bringer, kan ingen spå om.

Jeg håber, at skoler, der er tydelig på deres værdier, vil vinde fremgang.

Hvem ville ikke ønske for deres børn:

At de blev i stand til at tænke og arbejde kreativt.

At de blev i stand til at reflektere og anvende deres refleksion.

At de lærte at tage ansvar og udvise ansvarlighed.

At de lærte at begå sig og at navigere i et forpligtende fællesskab.

At de lærte at møde andre med tillid og åbenhed.

Vi har et fint samarbejde med de øvrige frie grundskoler i kommunen. 4 gange årligt mødes skolelederne og drøfter samarbejdsmuligheder, fælles udfordringer og fælles tiltag. Det er et givende netværk, som jeg sætter pris på at være en del af.

Fænøsund friskole står stærkt i de frie skolars bevidsthed. Det forpligter og betyder, at vi prioriterer at deltage i kurser og efter/videreuddannelse i den frie skoleverden. Samtidig ønsker vi at bidrage til uddannelse af nye lærere, og byder derfor med glæde velkommen til praktikanter fra det frie lærerseminarium.

En af vores vigtige fremtidige opgaver bliver i højere grad at fortælle den gode historie om Fænøsund Friskole – at gøre opmærksom på, at vi er her, således at vi langt ind i den ukendte fremtid stadig lever og udvikler os til gavn for vore elever.

Jeg vil runde min årsberetning af med at sige tak til alle jer der til dagligt gør det hele muligt – elever – forældre – personale – bestyrelse og eksterne samarbejdspartnere.

Tak for samarbejdet, tak for oplevelser, tak for udfordringer, tak for sjove stunder og tak for tilliden.